

Transilvania prezintă: BISERICILE FORTIFICATE DIN UNESCO

Formând unul dintre cele mai puternice sisteme de apărare medievale, peste 200 de biserici fortificate din Transilvania – unele funcționale, altele în ruină – ne spun și astăzi o poveste aparte. Deși fiecare are farmecul și frumusețea ei, doar șapte dintre acestea se află în patrimoniul mondial UNESCO.

Și când să fie cel mai bun moment pentru acest tur dacă nu la Centenar?

Un tur tematic

Ca să le vizitezi într-un singur weekend, am fost extrem de matinală (la 9.00 la Prejmer) și am sunat din timp la Valea Viilor, unde ajungeam după ora oficială de închidere. Cazarea am rezervat-o din timp, între zidurile cetății de la Axente Sever, o biserică medievală superbă, chiar dacă nu se află pe lista patrimoniului mondial. Iar mesele de prânz le-am preferat în localuri tematice: una la Hanul Cetății din Saschiz – rămas ca pe vremuri, cu o expoziție de obiecte vechi și curtea interioară decorată în stil medieval –, iar alta la o cramă veche din centrul istoric al Sibiului.

90 km,
1h 30 min.

1. PREJMER

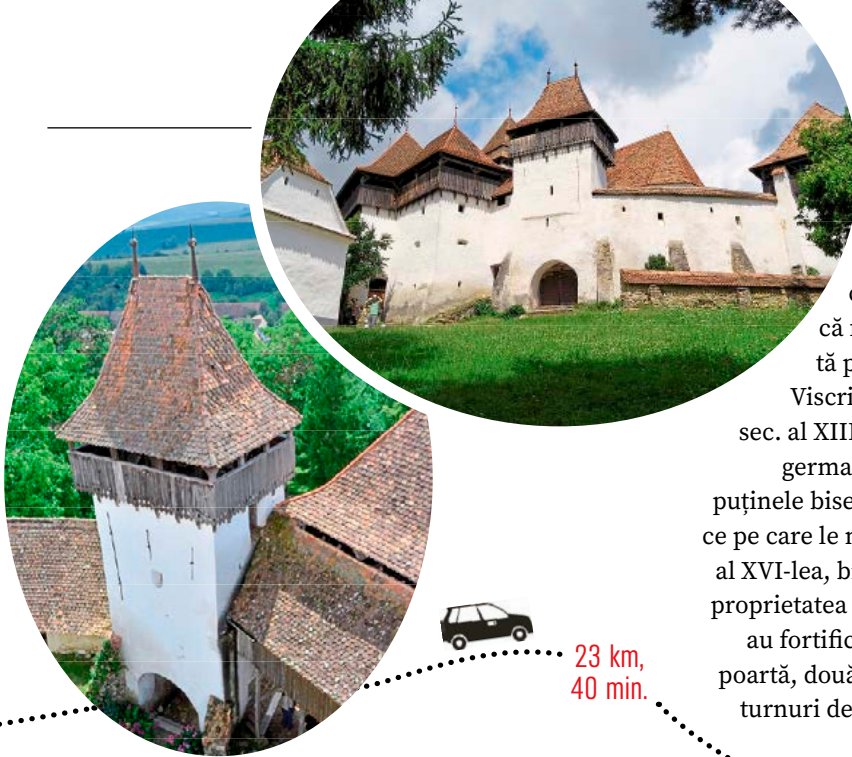
Cel mai vechi monument istoric din Brașov, biserica gotică în stil cistercian din Prejmer a fost ridicată la 1200 de cavalerii teutoni. Astăzi e fortăreață medievală cel mai bine păstrată și cea mai puternică din toată Europa de Est.

Asta, deoarece Prejmer s-a aflat tot timpul în linia întâi în fața atacurilor turcilor după ce aceștia treceau Pasul Buzău, iar fortificațiile au fost extrem de bine realizate. Imaginează-ți că această cetate a fost atacată de 50 de ori și cucerită doar o singură dată, când dușmanul s-a dat prieten.

CE TREBUIE SĂ ȘTII:

- ▶ aici se află unul dintre cele mai vechi altare din Transilvania, pictat la 1450;
- ▶ e singura biserică din regiune cu plan de cruce gotică;
- ▶ zidul împrejmuitoare se numește „stupar”, are 274 de camere în care se ascundeau sătenii sub asediu. Numerele de pe ușile camerelor corespundea cu numărul caselor din sat;
- ▶ aici vei găsi „orga morții”, un dispozitiv unic în Europa, o scândură cu cinci canale care se învârtea și era ca o mitralieră.

2. VISCRI

Poate cea mai cunoscută biserică fortificată datorită prințului Charles, Viscri a fost ridicată în sec. al XIII-lea de coloniștii germani și e una dintre puținele biserici-sală romani- ce pe care le mai avem. În sec. al XVI-lea, biserica a intrat în proprietatea localnicilor, care au fortificat-o cu turnul de poartă, două bastioane, două turnuri de apărare și ziduri

atât de înalte, că biserica abia se mai vede din exterior.

CE TREBUIE SĂ ȘTII:

- ▶ mobilierul din biserică este cel original;
- ▶ în bastionul sudic există un mic muzeu etnografic;
- ▶ cristelnița e cea mai importantă parte a ansamblului, fiind făcută din piatra unui capitel roman- ic din sec. al XIII-lea;
- ▶ orga din biserică, una dintre cele mai vechi din Transilvania, datează din 1723 și e funcțională.

23 km,
40 min.

3. SASCHIZ

Încă de când intri în sat te întâmpină, din depărtare, turnul bătrân, crăpat și care a văzut zeci de atacuri barbare. Ridicată la 1493 în cinstea regelui Ștefan I al Ungariei, biserica are forma unei săli masive cu 22 de contraforturi. Deasupra sălii se află drumul de strajă, care e deschis vizitatorilor. Poate că încă de la prima vedere te pune pe gânduri, pentru că zidurile de apărare nu au rezistat, iar astăzi bise- rica e împrejmuțată de un gard pe

urma vechilor fortificații, caree erau înalte de 9 metri.

CE TREBUIE SĂ ȘTII:

- ▶ biserica impresionează prin dimensiuni. Sala e atât de mare, că la restaurare a fost nevoie să se pună corzi de fier între contraforturi;
- ▶ e făcută din piatră de carieră, de unde și aspectul monumental;
- ▶ sistemul de apărare a fost ridicat din cărămidă deasupra bisericii;
- ▶ potirul gotic a fost lucrat cu 500 de ani în urmă.

26 km,
45 min.

4. DÂRJIU

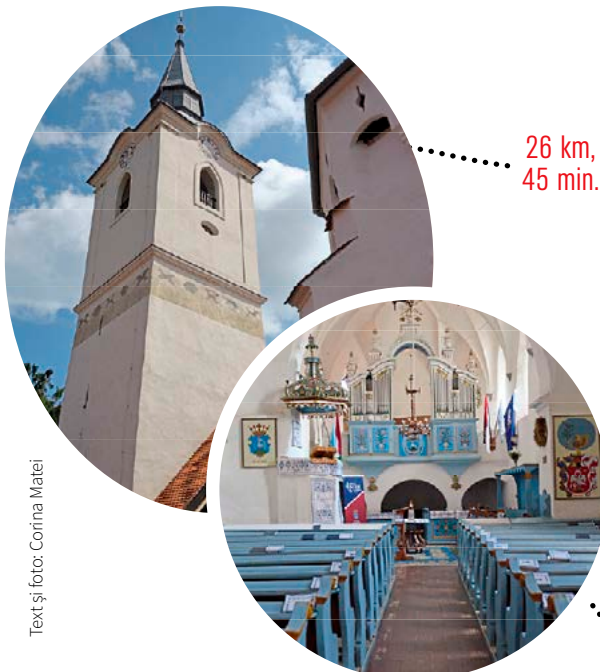
Una dintre cele mai importante biserici fortificate secuiești, fortificația din Dârjiu a fost ridi- cată în sec. al XIII-lea în stil roman- ic, apoi modificată odată cu fortificațiile din sec. al XVI-lea în stil gotic, după o arhitectură pre- luată de la sașii transilvăneni. Cu cinci bastioane, turnuri de clopote și ziduri de apărare din piatră de 5-6 metri înălțime, aceasta a fost un adăpost nu doar pentru localnici, ci și pentru pro- viziile acestora. Și așa a rămas până astăzi.

CE TREBUIE SĂ ȘTII:

- ▶ aici se păstrează un obicei unic: familiile din sat își țin în turn slămina (azi și cămași și șuncă) și au voie să taie din ea doar miercuri dimineața, după ce bat clopotele, în cadrul unei ceremonii speciale. În lăzile de cereale de la parter pot umbra în schimb în orice dimineață, după clopote;
- ▶ frescele ce înfățișează legenda sfântului Ladislau au fost redescoperite sub tencuiala dată cu ocazia Reformei. Sunt originale și foarte valoroase;
- ▶ turnul bisericii era o adevărată capcană pentru turci: avea două porți. Odată ce intrau pe prima poartă, erau prinși acolo și atacați cu smoolă clocotită.

80 km,
1h 30 min.

Haihui prin lume

5. BIERTAN

Poate unul dintre cele mai cochete sate transilvănene, Biertan s-a luptat în trecut pentru obținerea centrului administrativ al celor Două Scaune. De aceea, atunci localnicii au decis să ridice cea mai mare și mai frumoasă biserică din regiune. Ridicarea ei a început în 1490, în stil gotic târziu (ultima din Transilvania înălțată în acest stil), apoi i s-a avut făcut trei rânduri de ziduri, șase turnuri, trei bastioane, drumuri de strajă și nenumărate guri de apărare, devenind cea mai puternică cetate din Transilvania.

CE TREBUIE SĂ ȘTI:

► ușa sacristiei (1515) are ceea ce se spune că e prima yală din lume: un sistem de închidere în

80 km,
1h 30 min.

19 puncte, inventat de un meșter din Sighișoara, pentru a asigura valorile comunității care erau păstrate aici. Sistemul a fost premiat la Expoziția Mondială din 1900 de la Paris ca fiind un exemplu deosebit de manufactură săsească medievală;

► Camera Împăcării din bastionul estic rămâne în istoria comunității: soții care se certau și voiau să divorțeze erau închiși aici două săptămâni. Înăuntru, trebuiau să se descurce cu un singur pat mic, o masă mică, o singură farfurie, un tacâm și o cană pentru apă. Astfel, în 300 de ani cât a „funcționat” pedeapsa, în Biertan a avut loc un singur divorț, pentru că împăcarea era aproape inevitabilă;

► aici găsim cel mai mare altar poliptic din Transilvania, realizat între 1483 și 1513, cu 28 de panouri pictate.

40 km,
45 min.

6. VALEA VIILOR

O incintă ovală, de 7 metri înălțime, încă protejează o biserică măreață, dar bătrână, ridicată de sași în sec. al XV-lea. Biserica nu mai are forma inițială, deoarece a fost modificată masiv în timpul fortificărilor, iar apoi cutremurul din 1738 a avariat-o major și a trebuit să fie restaurată, suferind alte modificări.

CE TREBUIE SĂ ȘTI:

- la poarta de nord a incintei, hersa (grătarul din fier) se păstrează intactă de la 1525;
- cristelnița romanică sub formă de potir, din gresie, e din anii 1300;
- biserica păstrează obiecte vechi și valoroase, precum stranele de la 1528, altarul din 1779 realizat de Johann Folbarth din Sighișoara și baldachinul amvonului datat în 1746.

7. CÂLNIC

Deși acum e o biserică fortificată (în patrimoniul UNESCO), inițial nu a fost gândită să fie așa. Așa se explică aspectul său total diferit. Aici primul a fost turnul de locuit, donjonul (sec. al XIII-lea) – de aceea fortăreața nu domină satul de la înălțime, ci e oarecum ferită, pe marginea pârâului Câlnic. Acesta a fost destinat locuinței greavului Chyl de Kelling și are 27 de metri înălțime, cramă și etaje cu intrare separată față de parter. După ce terenul a fost vândut localnicilor sași în 1430, au construit capela de tip sală

gotică, cele două incinte concentrice, două turnuri și un bastion, drumul de strajă și meterezele.

CE TREBUIE SĂ ȘTI:

- fântâna e o idee ingenioasă a acelor vremuri: în timpul asediilor îndelungate, localnicii nu mai sufereau de sete, nu mai erau nevoiți să facă provizii de apă și nu trebuiau să-și mai facă griji în legătură cu otrăvirea apei;
- capela, unică prin dimensiunile ei – foarte mică pentru o cetate fortificată –, a devenit spațiul în care se desfășoară conferințe, simpozioane, colocvii sau concerte de muzică clasică.

